

Gósy Mária–Imre Angéla: Beszédpercepcióis fejlesztő modulok. Nikol, Budapest, 2007.
169 lap

Napjainkban számos gyermek küzd beszédpercepcióis elmaradással vagy zavarral. A beszédészlelés és a beszédmegértés nem megfelelő működése azonban sokszor rejtve marad a felnőttek számára, különösen akkor, ha a gyermek beszédprodukcója ép, megfelel az életkorában elvártnak. Ha a hibásan működő percepcióis folyamatokat nem diagnosztizáljuk időben, vagy félreértelmezzük őket, iskolai kudarcokhoz, olvasási-tanulási nehézségekhez vezethetnek.

A kutatások szerint a legtöbb gyermeknek szüksége van a beszédfeldolgozás fejlesztésére, de az ép percepcióis működésekkel rendelkező gyermekekkel való foglalkozás is hasznos lehet. Gósy Mária és Imre Angéla könyve ebben nyújt segítséget, játékos formában. A szerzők mindketten az anyanyelv-elsajátítás és a gyermekkori beszédpercepcióis zavarok legelismertebb kutatói közé tartoznak, Gósy Mária a legkomplexebb magyar beszédpercepcióis diagnosztika megalkotója. A jelen kötet hiánypótló, hiszen eddig csak jóval kisebb terjedelmű, kevesebb feladattípust tartalmazó fejlesztőkönyvek álltak a gyógypedagógusok, a tanítók és a szülők rendelkezésére.

A könyv öt különböző terület fejlesztését szolgálja: 1. az *Összetett modulok* a beszédészlelés fejlesztését célzó feladatokat tartalmaznak, de hozzájárulnak a szókincs bővítéséhez és a nyelvtani tudatosság kialakulásához is; 2. a *Modulelemek* célzott beszédészlelési feladatai az írott nyelv tanulását készítik elő; 3. a *Piramismodulok* a beszédmegértést és a munkamemóriát fejlesztik; 4. a *Szókincsmodulok* a gyermek mentális lexikonának bővítését és az asszociációs működések fejlődését teszik lehetővé; míg 5. a *Lexikonmodulok* aktívan fejlesztik a spontán beszédet és a beszédmegértést, hatásukra javul a szójelentések összefüggéseinek és a grammatikai viszonyoknak a felismerése.

A játékos feladatok naponta 10–30 percet vesznek igénybe a gyermek életkorától és a probléma súlyosságától függően. A fejlesztések végezhetők egyénileg, kiscsoportban és nagyobb csoportban egyaránt. A szerzők tanácsokat adnak az egyes életkorokban gyakorolandó feladatokkal kapcsolatban, így a szülők maguk is foglalkozhatnak gyermekeikkel. Az otthoni gyakorlást segítik a könyv elején található feladatmagyarázatok, amelyek részletesen ismertetik, hogy az adott feladatban mit kell tennie a gyermeknek, mit várunk el tőle.

A modulokban szereplő gyakorlatok igen változatosak. A gyermeknek hangos és suttogott szavakat, szókapcsolatokat, mondatokat, értelmetlen hangsorokat kell ismételnie, hangokat kell keresnie az elhangzó szóban; képesnek kell lennie hangokból szavakat alkotni, illetve a szavakat hangokra és szótagokra bontani. A verbális munkamemória fejlesztését célzó gyakorlatokban piramisszerűen felépülő, egyre bővülő mondatokat kell megismételnie. A szókincsbővítést célzó feladatok során a szavak ellentétét kérdezzük a gyermektől, vagy szavakat kerestetünk vele, szómagyarázatokat kérünk tőle stb. A legkomplexebb beszédpercepcióis és beszédprodukcióis fejlesztő feladatokban pedig történeteket meséltetünk, mondatunk vissza a gyermekkel.

A fejlesztéshez türelem és idő kell, ráadásul a gyermekek különböző ütemben fejlődnek, változnak. Ne felejtjük el, hogy kezdetben nagy energiát igényel a gyermektől a feladatokban való közreműködés. Tartsuk be a fokozatokat, és dicsérjünk sokat. Az eredmény megéri a fáradozást. A könyv végén szereplő *Értékelőlap* segít abban, hogy nyomon követhessük a fejlesztési eredményt.

A könyv világos felépítése, magyarázatai és változatos feladatai biztosítják, hogy minden előképzettség nélkül bárki használhassa a gyakorlatokat. Szívből ajánljuk tehát a szülőknek, nagyszülőknek, óvónőknek, tanítóknak, tanároknak, logopédusoknak, gyógypedagógusoknak, fejlesztőpedagógusoknak és mindenkinek, aki gyermekekkel foglalkozik.